

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 6/13 i 70/17) i člana 147 stav 4 Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, broj 72/19), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici od 28. decembra 2020. godine, donio je

ODLUKU O NAČINU IZRAČUNAVANJA SPECIFIČNE STOPE KONTRACIKLIČNOG BAFERA KAPITALA KREDITNE INSTITUCIJE

Predmet

Član 1

Ovom odlukom se bliže uređuje način izračunavanja specifične stope kontracikličnog bafera kapitala koji je kreditna institucija dužna da izračuna, uključujući relevantne kreditne izloženosti i metode za identifikaciju geografske lokacije relevantnih kreditnih izloženosti.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- 1) **opšta kreditna izloženost** je iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (u daljem tekstu: Odluka o adekvatnosti kapitala), za izloženost iz člana 3 stav 3 tačka 1 ove odluke;
- 2) **izloženost iz knjige trgovanja** je iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala, za izloženost iz člana 3 stav 3 tačka 2 ove odluke;
- 3) **izloženost po osnovu sekjuritizacije** je iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala, za izloženost iz člana 3 stav 3 tačka 3 ove odluke;
- 4) **lokacija dužnika po knjizi pozicija kojima se ne trguje** je država članica Evropske unije ili treća zemlja u kojoj fizičko ili pravno lice, koje je druga ugovorna strana kreditne institucije u vezi sa opštom kreditnom izloženošću ili emitent finansijskog instrumenta koji nije uključen u knjigu trgovanja ili druga ugovorna strana u vezi sa izloženošću iz knjige pozicija kojima se ne trguje, ima prebivalište (u slučaju fizičkog lica) ili ima registrovano sjedište (u slučaju pravnog lica), s tim što ako sjedište uprave pravnog lica nije u državi u kojoj to lice ima registrovano sjedište, lokacija dužnika po knjizi pozicija kojima se ne trguje je država članica ili treća zemlja u kojoj se nalazi stvarno sjedište uprave;
- 5) **lokacija dužnika po knjizi trgovanja** je država članica Evropske unije ili treća zemlja u kojoj fizičko ili pravno lice, koje je druga ugovorna strana kreditne institucije u vezi sa opštom kreditnom izloženošću ili emitent finansijskog instrumenta koji nije uključen u knjigu trgovanja ili druga ugovorna strana u vezi sa

izloženošću iz knjige pozicija kojima se ne trguje, ima prebivalište (u slučaju fizičkog lica) ili ima registrovano sjedište (u slučaju pravnog lica), s tim što ako sjedište uprave pravnog lica nije u državi u kojoj to lice ima registrovano sjedište, lokacija dužnika po knjizi pozicija kojima se ne trguje je država članica Evropske unije ili treća zemlja u kojoj se nalazi stvarno sjedište uprave;

- 6) **mjesto prihoda** je država članica Evropske unije ili treća zemlja u kojoj je smještena imovina iz koje se generiše prihod koji je primarni izvor otplate obaveza u vezi sa izloženošću u obliku specijalizovanog finansiranja;
- 7) **inostrana izloženost** je opšta kreditna izloženost čiji dužnik po knjizi pozicija kojima se ne trguje nema sjedište u Crnoj Gori;
- 8) **izloženost u obliku specijalizovanog finansiranja** je opšta kreditna izloženost sa karakteristikama iz člana 166 stav 9 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Način izračunavanja specifične stope kontracikličnog bafera kapitala

Član 3

(1) Specifična stopa kontracikličnog bafera kapitala, koju kreditna institucija treba da izračunava, je ponderisani prosjek primjenljivih stopa kontracikličnog bafera kapitala za zemlje u kojima kreditna institucija ima odgovarajuću kreditnu izloženost.

(2) Ponder za izračunavanje ponderisanog prosjeka stopa iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se tako što se kapitalni zahtjevi za kreditni rizik izračunati primjenom stope kapitala od 8%, u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala kojima se uređuje izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni i tržišni rizik, a koji se odnose na relevantne kreditne izloženosti koje kreditna institucija ima u određenoj državi, podijele sa ukupnim kapitalnim zahtjevima za kreditni rizik izračunatim primjenom stope kapitala od 8%, koji se odnose na sve relevantne kreditne izloženosti kreditne institucije.

(3) Relevantnim kreditnim izloženostima, u smislu ove odluke, smatraju se sve kategorije izloženosti, osim kategorije izloženosti iz člana 129 stav 1 tač. 1 do 6 Odluke o adekvatnosti kapitala.

(4) Kapitalni zahtjevi iz stava 2 ovog člana koji se odnose na relevantne kreditne izloženosti obuhvataju:

1) kapitalne zahtjeve za kreditni rizik, i to:

- kapitalne zahtjeve za kreditni rizik utvrđen primjenom standardizovanog pristupa u skladu sa čl. 128 do 160 Odluke o adekvatnosti kapitala, uključujući efekte primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa čl. 211 do 261 Odluke o adekvatnosti kapitala,
- kapitalne zahtjeve za kreditni rizik utvrđen primjenom internih rejting-sistema (IRB pristup) u skladu sa čl. 161 do 210 Odluke o adekvatnosti kapitala, uključujući efekte primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa čl. 211 do 261 Odluke o adekvatnosti kapitala,
- kapitalne zahtjeve za rizik druge ugovorne strane koji proizilazi iz poslova iz knjige trgovanja kreditne institucije, u skladu sa čl. 295 do 347 Odluke o adekvatnosti kapitala;

- 2) kapitalne zahtjeve za specifični rizik u skladu sa čl. 430 do 457 Odluke o adekvatnosti kapitala ili kapitalne zahtjeve za dodatni rizik statusa neispunjavanja obaveza i migracijski rizik (IRC) u skladu sa čl. 469 do 483 Odluke o adekvatnosti kapitala - ako relevantna izloženost proizilazi iz poslova iz knjige trgovanja;
- 3) kapitalne zahtjeve utvrđene u skladu sa čl. 262 do 294 Odluke o adekvatnosti kapitala - ako je relevantna izloženost sekuritizacija.

(5) Kreditna institucija izračunava specifičnu stopu kontracikličnog bafera kapitala tako što se ponder iz stava 2 ovog člana izračunat za određenu državu pomnoži sa pripadajućom stopom kontracikličnog bafera kapitala određenom i objavljenom za tu državu i tako dobijene stope za sve države u kojima kreditna institucija ima odgovarajući kreditnu izloženost se saberu.

(6) Za izračunavanja specifične stope kontracikličnog bafera kapitala, kreditna institucija treba da identifikuje geografske lokacije relevantnih kreditnih izloženosti u skladu sa čl. 4, 5 i 6 ove odluke.

Lociranje opštih kreditnih izloženosti

Član 4

(1) Sve opšte kreditne izloženosti koje ne pripadaju izloženostima iz st. 2 do 5 ovog člana raspoređuju se na lokaciju dužnika po knjizi pozicija kojima se ne trguje.

(2) Opšte kreditne izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja - CIU (eng. *collective investment undertakings*) iz člana člana 129 stav 1 tačka 15 Odluke o adekvatnosti kapitala raspoređuju se na lokaciju dužnika referentne izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje, a ako je dužniku te izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje za određenu izloženost prema CIU pridruženo više lokacija, na tu se izloženost može primijeniti i član 6 stav 2 ove odluke.

(3) Izloženosti u vidu specijalizovanog finansiranja raspoređuju se na mjesto prihoda.

(4) Opšte kreditne izloženosti iz člana 129 stav 1 tačka 17 Odluke o adekvatnosti kapitala – „*ostale stavke*“ tretiraju se kao izloženost u Crnoj Gori, ako kreditna institucija ne može da utvrdi ko je dužnik po knjizi pozicija kojima se ne trguje.

(5) Kao izloženosti u Crnoj Gori mogu se tretirati:

- 1) izloženosti prema CIU iz člana 129 stav 1 tačka 15 Odluke o adekvatnosti kapitala, ako kreditna institucija na osnovu dostupnih internih ili eksternih informacija ne može, bez nerasmjerno uloženog napora, da utvrdi lokaciju jednog ili više dužnika referentne izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) inostrane izloženosti čija ukupna vrijednost ne prelazi 2% ukupne vrijednosti opšte kreditne izloženosti, izloženosti iz knjige trgovanja i izloženosti sekjuritizaciji te kreditne institucije, s tim da se pri izračunavanju ukupne vrijednosti opšte kreditne izloženosti, izloženosti iz knjige trgovanja i izloženosti sekjuritizaciji isključuju opšte

kreditne izloženosti raspoređene u skladu sa stavom 4 i stavom 5 tačka 1 ovog člana.

(6) Kreditna institucija izračunava procenat iz stava 5 tačka 2 ovog člana na godišnjem nivou, i uvijek kada nastupi događaj koji utiče na finansijsko i ekonomsko stanje kreditne institucije.

Lociranje izloženosti iz knjige trgovanja

Član 5

(1) Izloženosti iz knjige trgovanja raspoređuju se na lokaciju dužnika po knjizi trgovanja u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana.

(2) Za izloženosti iz knjige trgovanja na koje se primjenjuju kapitalni zahtjevi u skladu sa čl. 469 do 484 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditna institucija utvrđuje geografsku lokaciju množenjem svojih ukupnih izloženosti riziku sa odnosom vrijednosti:

- 1) kapitalnih zahtjeva za podportfolije koji su podijeljeni prema geografskoj lokaciji utvrđenoj u skladu sa modelom utvrđenim odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala kojima se uređuje sekjuritizacija, i
- 2) zbira kapitalnih zahtjeva utvrđenih u tački 1 ovog stava za sve geografske lokacije.

(3) Kreditna institucije čija ukupna vrijednost izloženosti iz knjige trgovanja ne prelazi 2% njenih ukupnih opštih kreditnih izloženosti, izloženosti iz knjige trgovanja i izloženosti sekjuritizaciji, može rasporediti te izloženosti na Crnu Goru.

(4) Kreditna institucija izračunava procenat iz stava 3 ovog člana na godišnjem nivou i uvijek kada nastupi događaj koji utiče na finansijsko i ekonomsko stanje kreditne institucije.

Lociranje izloženosti po osnovu sekjuritizacije

Član 6

(1) Izloženost po osnovu sekjuritizacije raspoređuje se na lokaciju dužnika relevantne izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje.

(2) Ako je dužniku referentne izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje za određenu izloženost po osnovu sekjuritizacije dodijeljeno više lokacija, ta se izloženost može rasporediti na lokaciju dužnika te izloženosti sa najvećim učešćem u referentnoj izloženosti po osnovu sekjuritizacije.

(3) Izloženosti po osnovu sekjuritizacije za koje nijesu dostupne informacije o referentnim izloženostima po osnovu sekjuritizacije mogu se tretirati kao izloženosti u Crnoj Gori, ako kreditna institucija na osnovu dostupnih internih ili eksternih informacija ne može, bez nesrazmjernog uloženog napora, da utvrdi lokaciju dužnika referentne izloženosti po knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Stupanje na snagu

Član 7

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka primjene Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, broj 72/19).

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O.br. 0101-7725-7/2020
Podgorica, 28. decembar 2020. god.

**PREDSJEDAVAJUĆI
G U V E R N E R,**

dr Radoje Žugić,s.r.